

TÄHREKE

NR. 5

1978

Pioneer austab langenud võitlejate mälestust ja valmistub saama kodumaa kaitsjaks.

IGAVENE TULI JA LILLED

Õpetaja Järv, kas ka teie isa oli sõjamees?» küsis Mikk eesti keele tunnis, kui loeti luuletust võidupühast. «Oli,» vastas õpetaja ja vaikus. Tema õpilased küsisid esimest korda, kes oli ta isa. Rääkida oma isast tähendas õpetajale aga pöördumist karmi sõjaaega. «Olin sel ajal väike tüdruk, noorem kui teie praegu. Mäletan, et ootasime väga isa koju. Teadsime, isa on sõjas, kuid varsti ta tuleb. Läks paar aastat, sõda käis ikka veel. Ühel päeval olid ema silmad täis pisaraid. Saime teada, et isa ei

tule enam kunagi. Ta oli langenud võitluses fašistidega. Sõjast ei tulnud paljude isad, emad, vennad, õed, vanaisad.

Igal võidupühal käime perega Tallinna vabastajate monumendi juures. Läheme vaikides. Asetame sinna lilled. Seisame igavese tule ees, seisame langetatud päi, seisame igaüks oma mõtteis. Tahame aga üht: ärgu iial kordugu sõda!» rääkis õpetaja.

Tähelapsed teavad, et meie maal on tuhandeid mälestusmärke. Veel rohkem on aga halli graniiti raiutud nimesid. Need inimesed andsid kodumaa eest oma elu. Üks nimedest meie pealinna vabastajate mälestussambal on Jelena Varšavskaja. Temast jutustas õpetaja võidupüha tähekoondusel.

Tähelaste ees elustus kaks pilti. Ühel neist oli nooruke Jelena violaga. Jelena armastas ja õppis muusikat. Arvati, et temast saab hea muusik.

Siis algas sõda. Jelena vahetas oma altviuli relva vastu. Ta läks rindele. Aastaid oli tal siis vaid kuusteist. Sõjateed tõid Jelena Tallinna. Siis tabas teda vaenlase kuul. Jelena langes 22. septembril 1944. Samal päeval vabastati Tallinn fašistidest. Õpetaja jätkas: «Mälestus temast on nagu igavene tuli, elutuli. See tuli põleb päeval ja öösel, suvel ja talvel, meenutades meile möödunut. Ta meenutab mulle isa, kes armastas väga lapsi, ema, kodu. Ta meenutab Jelenat, kes tahtis, et lapsed ei näeks kunagi sõda. Siin mõtlen soojusega pioneeridele, kes hoolitsevad minu isa ja teiste langenud sõjameeste kalmude eest.»

Võidupüha hommikul jäi mälestussamba jalamile suur kimp kevadlilli. Kolmanda a klassi tähelapsed korjasid need lilled. Korjasid tänuks õpetaja isale ja Jelenale. Tänuks tänaste rahupäevade eest.

ELJU MARDI

ELLEN NIIT

Leheküü laul

ILM ON ÕITES,
LASTEL LAULUD SUUS.
MAIKUUMAAILM
IGA PÄEV ON UUS.

TÄIS KÕIK ÕU
ON KÕRTE SIRGUMIST.
TÄIS KÕIK PÕU
ON VÄRSKET VIRGUMIST.

VOOLAB, VOOLAB
OJA POOLE KRAAV.
KÜLL SUL, KRAAV,
ON VÄLE JOOKSUTRAAV!

OJJA, JÖKKE,
MERRE, KÄRMED VEED!
KUST NII HÄSTI
TEATE MERRE TEED?

KUST TE TEATE,
ET ON MERI SEE,
KES TEEB ÄÄRETUKS
TE AHTA VEE?

Illustreerinud REET OHNA

Ar R Kreutzwaldi
a-a ENSV Riiklik
Raamatukogu

Skulptuuriringis

Pildistanud GUSTAV GERMAN

Suveniiride ringis

SELLES majas Tallinnas Mustamäe teel ollakse hommikust õhtuni hoolsalt ametis. Siit kostab pillimängu, teisel harjutavad rahvatantsijad, kolmandas kohas käib võistlus seljakoti pakkimises, sest suvised matkarajad juba ootamas. Neljas ruum on noorte maletajate päralt, viiendas peab oktoobrilaste juhtide staap nõu, kuidas pioneeriorganisatsiooni sünnipäeva tähistada.

Oleme Tallinna Pioneeride ja Koolinoorte Palee mues ja avaras hoones.

KIIRELT, kiirelt liigub nõel vilunud näppude vahel ja ongi väike tiigripoeg saanud endale rõõmsad silmad. Veidi lõnga kere täiteks, sabajupp külge ning ta võibki maailma uudistama minna. Kui Helen Aasmäe, Tallinna 8. Keskkooli kolmanda klassi oktoobrilaps, sügisel suveniiride ringi tööd tuli vaatama, otsustas ta sellesse jäädagi. Varsti kutsus Helen oma kooli- ja mängukaaslased Katrin Helmoni, Anneli Kuldnoka ja Tiina Kasikovi endaga kaasa. Nüüd on tüdrukutel selge, kuidas omatehtud kavandite ning lõigete järgi riidest mängu-

Vene lastekooris «Raduga»

Joonistusringis

Rahvakunstiansambelis

asju valmistada, kuidas kududa, heegeldada ja tikkida. Ja mis ime seegi, et neil õmblusmasinal õmblemine käe sees.

«Meie ringis on nii huvitav!» ütleb Helen ja lisab: «Uutes ruumides on tore töötada. Kõigile meeldib siin väga.»

Tüdrukud näitavad oma Krõlle ja Trolle ja käpikukke, linikuid ja padjakatteid. Üheskoos vaatame vanemate tüdrukute heegeldatud õlarätte ja kandekotte, sidumistehnikas dekoratiivkangaid, rüütehnikas seinavaipu, nahast ehteid. Kuna He:enil ja ta kaaslastel jätkub usinust ning kannatust, võib kindel olla, et peagi saavad nemadki taoliste töödega hakkama.

POISTELE pakub põnevust konstrueerimisring. Õhinaga koostatakse uute mudelide jooniseid, proovitakse käte osavust ja kiirust ning täpsust. Hiljem läheb kõiki neid teadmisi ja oskusi vaja. Siis kui poistest saavad radio- või automotoklubi liikmed või hakkavad nad tehnilise mudelleerimise ringis mudeleid meisterdama.

Tehnilise mudelleerimise ringis

UUS palee ootab uusi sõpru.

Millist ringi valida? Neid on palees palju, ligi poolsada. Kindlasti leiab siit igaüks midagi meelepärast ja vajalikku. Võib-olla selgub seegi, millist ametit õppida tulevikus.

ENE REBANE

ARTUR KIVISTIK

MÄRT ON VÄSINUD

«Teate, täna ma olen väsinud.»

Ütles Märt niimoodi ja oligi kohe väsinud. Väsinud oli Märt nii, et heitis diivanile pikali ja sulges silmad.

«Kes on minu koha ära võtnud?» küsis töölt tulnud isa.

«Mina,» ütles Märt. «Ma olen täna kole väsinud.»

«Ema, Märt on vist haigeks jäänud,» ütles isa. «Kas sa tal temperatuuri mõõtsid?»

«Ta on täiesti terve,» ütles ema. «Ta on lihtsalt väsinud.»

«Kuidas siis nii?» imestas isa. «Lihtsalt niisama väsinud? Kunagi pole väsinud ja täna äkki on väsinud!»

«Mis seal siis imelikku on?» ütles ema. «Sina oled peaaegu iga päev väsinud.»

«See on loomulik,» ütles isa. «Mina keeran päev otsa autorooli. See väsitab. Aga mida teeb Märt? Ta mängib päev otsa. Sellest ju ometi ei väsi.»

«Ma keerasin ka täna päev otsa autorooli,» ütles Märt. «Mängult. Ja see väsitas mu nii ära.»

«Mängult pole nagu päris,» ütles isa.

«On küll,» ütles Märt. «Sina olid mul autos. Ja ema oli mul autos. Ja Mari oli mul autos. Ja Villu oli mul autos. Ja tee oli libe. Ja vastu tuli palju autosid. Ja kõva sadu oli. Küll oli raske sõita! Sellepärast ma olengi nüüd täitsa läbi.»

Ütles Märt niimoodi ja sulges silmad.

«Ema, ema, ma . . .!» hüüdis Märti õde Mari.

«Tss!» katkestas teda isa. «Kas sa ei näe, et Märt puhkab? Tal oli täna raske päev. Ta on nii väsinud. Lähme teise tuppa.»

KALENDER

Illustreerinud EDGAR VALTER

Kalendritegijatel juhtus suur õnnetus. Algul ei osanud küll keegi seda õnnetuseks pidada, kalendritegijad ise ammuigi mitte. Nad ainult naersid ja müksisid üksteist: «Kas sina ajasid värvitopsid segamini?» Ja: «Saame näha, mis sellest naljast tuleb.»

Õnnetus selles oligi, et kalendritegijad ajasid musta ja punase värvi segamini. Seda teavad kõik, et punasega trükitakse kalendris ainult pühapäevad ja pidupäevad, kõik muud päevad on musta värvi. Kui aga uus kalender valmis sai, oli selles vastupidi.

Punasega trükitud päevadel võib puhata või pidutseda, sest siis ei pea tööle ega kooli minema. Võib käia jalutamas, vaadata kinos kas või mitu filmi järjest, võib minna loomaaeda või kuhu tahes. Sellepärast oli kõigil kangesti hea meel, et uus kalender neile nii palju vaba aega anrrab.

Siis aga, imelik küll, ei osanud inimesed selle ajaga midagi peale hakata. Lapsed käisid koolis ainult ühel päeval nädalas. Niiviisi ei saanud nad oma pinginaabrigagi korralikult tutvaks ja õpetajaid tundsid ainult nägupidi.

Lapsed ei osanud rohkem tähti kui A ja I. Seda oli ääretult vähe, aga mis parata! Nad püüdsid küll ka järgmisi tähti õppida, kuid siis unustasid nad uueks koolipäevaks jälle eelmised ära ja pidid neid kogu aeg kordama. Suure kordamise peale õppisid nad A ja I küll väga hästi selgeks, aga nendest kahest tähest ei saa muid sõnu kui AI. Niimoodi lugesid ja kirjutasid nad kõik tunnid läbi: AI AI AI AI AI... See oli väga igav.

Kui kodus isa ja ema päevikut vaatasid, vangutasid nad pead ja ütlesid: «Ai-ai-ai!» Nagu oskaksid ka nemad ainult seda ühte sõna.

Siiski oskaksid nad ka muud öelda. Ema ohkas igal hommikul ja öhtul: «Igap, küll on igav!» Ja isa nurises: «Nädal otsa puhata pole mingi puhkus, vaid selge vaev!»

Asi läks igapidi hulluks. Vanaema trampis jalgu ja hüüdis, et ta ei või enam kalendrit vaadata ja et tal valutavad juba ristluud suurest puhkamisest. Vanavanaema veeretis pihus lõngakera ja pühkis vargsi pisaraid. Tal olid prillid katki läinud, aga prillipood oli avatud loomulikult ainult üks kord nädalas. Pakane ei tea puhkepäevadest midagi, tema näpistab ikka varbaid, kui lastel ei ole villaseid sokke jalga panna. Siis kiskusid inimesed kalendri seinalt maha, rebisid tükkideks ja läksid tööle. Kalendritegijad löid oma hoiukarbid puruks ning ostsid kogutud raha eest uut musta ja punast värvi. Seda läks tarvis palju-palju potte, sest iga pere pidi saama uue, õige kalendri.

TUNNISTUS

«Lugemises on Klaabu laisavõitu... Aga käitumise eest... Kui mõelda Klaabu lambikupli küljes rippumistele ja laes lippamistele...»

«Ja kriidisoõmisele ja vurrilöömisele,» aitas Klaabu rõõmsalt meelde tuletada. Käed kõhul risti pannud, kilkas ta rahulolevalt: «Käitumises ei ole ma ühelgi päeval laiselnud, seda peate te küll tunnistama.»

Illustreerinud AVO PAISTIK

Kui maikuu kätte jõudis, ei mallanud Klaabu enam klassis aknalaua istuda. Krimblid lennuasendisse seadnud, kadus ta vuhinal põldude ja heinamaade poole.

Suureks vahetunniks pöördus ta harilikult koolimajja tagasi.

«Mida te vahepeal ka tegite!» küsis ta Eljult või Einolt või Annelt või kelleltki muult, kes just ette juhtus. Ja Elju või Eino või Anne või keegi muu, kes ette juhtus, vastas: «Vahepeal me õppisime, et kolmandik on suurem kui neljandik.» Või: «Vahepeal me õppisime, et kuuendik on väiksem kui viiendik.»

Muidugi vastasid nad lga kord isemoodi, sest iga kord õppisid nad midagi uut. Koolis on juba kord nii. Iga päev õpitakse seal midagi uut.

Aga kui Klaabu ühel eriti ilusal ja soojal päeval jälle oma ringilennult tagasi koolimajja jõudis, leidis ta Elju ja Eino ja Anne — ja kes nad seal kõik olid — õppimise asemel ringmängu mängimas.

«Mida see siis tähendab!» kiljatas Klaabu pahaselt. «Tunniplaani järgi peab teil ju kirjutamine olema!»

Elju ja Eino ja Anne — ja kes nad seal kõik olid — hakkasid naerma.

«Tunniplaani enam ei maksa,» naeris Elju.

«Selleks kevadeks on meil kool läbi,» lõkerdas Eino.

Aga Anne hõiskas: «Homme saame tunnistused. Õpetaja ütles.» Klaabu nägu tõmbus mossi.

«Seal see siis on. Teie muudkui saate tunnistusi, aga minu peale ei mõtle keegi. Mina tahan ka tunnistust. Kes mulle tunnistuse kirjutab! Kas mina pean terve pika suve ilma tunnistusega elama!» Ja pahane Klaabu viskas end aknaläuale selili, ise pomisedes: «Nii-moodi teen ma siis, kui väga nõrdinud olen.»

Lapsed vahetasid pilke. Nad ei tahtnud sugugi, et Klaabu peaks terve pika suve ilma tunnistusega elama.

«Me kirjutame sulle ise tunnistuse,» ütles Elju. «Ainult enne peab mõtlema, mis hinded sinna panna.»

Hakatiigi mõtlema.

«Loodusõpetuse võib väga hea panna,» arvas Elju. «Klaabu on agar looduseuurija.»

Kiitust kuuldes hüppas Klaabu jalgadele.

«Agar looduseuurija olen ma tõesti. Täna uurisin ma maipõrnikate lendamist.»

«Lugemise eest paneme mitte väga hea,» soovitas Ene.

KUIDAS VÕI

«Tähekes» omaloominguvõistlusest võeti ka seekord agaralt osa. Nagu ikka, saime joonistusi kirjatöödest rohkem. Alustamegi tublimatest joonistajatest.

Nendest lastest, kes veel koolis ei käi, olid parimad 5-aastased LIISA KRULL ja MERLE HIIS Tallinnast, MAIKEN MÖLDER Rakverest, 6-aastane KERTU PÖDER Tartust. Suure paki värviröömsaid töid tõi post meile EPT Harju Rajoonikoondise Lastepäevakodu lastelt.

I klassi õpilaste töödest meeldisid meile väga Pärnu laste joonistused. Eriti Pärnu 9. 8-kl. Koolist ANU TRUMBI ja MERLE ALJASE ning

ROLAND MÄNDLA (Pärnu pioneerimaja) omad. Kadrina Keskkooli lastelt saime suure paki toredaid kleepejoonistusi ja värvilisele paberile tehtud pilte. Veel meeldisid meile tööd, mida olid teinud LII MUSTEN Tudulinna 8-kl. Koolist, SIRJE PÖLDOJA ja IVO KÜTT Jõgeva Keskkoolist, ANNELI KRUBERG Kohtla-Järve 8. 8-kl. Koolist, TAIVO TENDER sama linna 5. keskkoolist, AIVAR KÄEN Kingissepa pioneerimajast, KÜLLE KALLAVUS Tartu 2. Keskkoolist ja MADLI KARTATSE Tallinnast Nõmme pioneerimajast.

II klassi tublimatest joonistajatest saame pika

Palun

Palun sind, emake, väga,
palun sind homme ja täna.
Palun loe mulle ruttu
Triinust ja Taavist juttu.

IMBI PRIIMÄGI, 6-aastane

● vasakul ülal:
«Liblikas» — joonistanud ANU TRUMP,
Pärnu 9. 8-kl. Kooli I klassi õpilane

● vasakul all:
«Mina oma nukuga» — joonistanud 5-aastane
MAIKEN MÖLDER Rakverest

Tulevasele sõdurile

Uljalt marsib sõdur rivis,
ei ta laubalt pühi higi,
tema on nii treenitud,
jaksu tal on teenitult.

Sõber, ikka treeni sa,
sest varsti oled sina ka
meesterivis sõjaväes —
rahu, töö on sinu käes!

ELA MAKKAR,
Paide 1. Keskkooli
IIIa klassi õpilane

Elevandi haigus

Loomaaias jäi elevant haigeks. Tal oli tugev nohu. Tuli loomaarst. Ta kuulas elevanti igast küljest. Siis kirjutas ta elevantile nohu vastu tilku. Elevant ei tahtnud nohutilkadega kuidagi leppida. Ta puristas need kohe välja ja keerutas vihaselt lonti. Kuid siis tõusis palavik ja elevant hakkas kõhima. Ta jäi kopsupõletikku. Nüüd sai ta lisaks nohutilkadele ka süsti. Varsti elevant paranes ja muutus jälle lõbusaks.

ERGO SALE,
A. Lauteri nim. Märjamaa Keskkooli
IIa klassi õpilane

STLUS LÄKS

nimekirja. **MARIKA VARIK** Aegviidu 8-kl. Koolist, **KRISTA ZERNASK** Mikitamäe 8-kl. Koolist, **HEDI METSAMÄE** Lehtse 8-kl. Koolist, **AIVAR LEUSKA** Kohtla-Järve 8. 8-kl. Koolist, **INDREK AARNA** Nõmme pioneerimajast, **TERJE LEHISTE** Pärnu 9. 8-kl. Koolist, **EVA-MARIA ROHTLAAN** sama linna pioneerimajast, **IGOR ŠIRAI** Järvakandi Keskkoolist, **MAIKE SALVE** Leevaku 8-kl. Koolist, **KAUPO TOMPEL** Jõgeva Keskkoolist, **KARIN MAIDE** Padise 8-kl. Koolist ja **ROLAND ANTONOV** Tudulinna 8-kl. Koolist. Orissaare Eriinternaatkooli lastest olid parimad **ANNE-LII ELVEI**, **JELENA GRIGORJE-**

VA, **MAARIKA KAARUS**, **SVETLANA ROSENBERG**, **SIRJE SARV** ja **INGRID PUKA**.

III klassi õpilastelt saime kõige rohkem joonistusi. Kõige tublimad väikesed kunstnikud olid **ESTER EHRENBURG** ja **SILVER JÜRIMÄE** Hummuli 8-kl. Koolist, **EVE POPP** Pärnu 9. 8-kl. Koolist, **ÜLLE ILVES** sama linna 6. 8-kl. koolist, **ANU MAARAND** Tallinnast Nõmme pioneerimajast, **KATRI LÄTT** Tartu Pedagoogilise Kooli Harjutuskoolist, **VELLO RUUSAND** ja **INGRIT LEPASILD** Mikitamäe 8-kl. Koolist, **TOOMAS TAMMIK** Kohtla-Järve 8. 8-kl. Koolist, **ÜLO LEDJANOV** Värskas Keskkoolist.

koolist, **MARTTI KOPPEL** Järvakandi Keskkoolist, **ANNE KÜLMOJA** Tartu 2. Keskkoolist, **TOOMAS MENDIK** ja **MARGE KAEV** Orissaare Eriinternaatkoolist.

● keskel:
«Isa traktoriga» — joonistanud **TAIVO TENDER**,
A. Kesleri nim. Kohtla-Järve Keskkooli
I klassi õpilane

● paremal ülal:
«Puid istutamas» — joonistanud 7-aastane
MADLI KARJATSE Nõmme Pioneerimaja kunstiringist

Koolieelikutest olid tublimad kirjutajad 6-aastased **IMBI PRIIMÄGI** Põlva rajoonist, **SAALE VOORMANSIK** Kohtla-Järve rajoonist ja **MALLE KUUSIK** Tartust.

I klassi õpilastest kirjutasid meile toredamaid luuletusi ja jutte Tallinna koolilapsed **LII KASK** 34. 8-kl. koolist, **MAIU KINGU** ja **KADRI KORSEN** 4. keskkoolist ning **ANNELI JAANIMÄGI** 3. keskkoolist; **REGINA JÕEÄÄR** ja **MARGUS JAANOVITS** Türi Keskkoolist, **RAGNE TAMMSAAR** Paide 1. Keskkoolist, **TIINA TÕNISSOO** Valga 1. Keskkoolist, **ANU SIVI**, **TAIMO VESSEL** ja **ANNELI AND-**

RESSON Kilingi-Nõmme Keskkoolist, **KÜLLE KALLAVUS** Tartu 2. Keskkoolist, **ÖNNELA SANDER**, **MEELI MEHIKE**, **ENO PEETS** Kadriina Keskkoolist ja **RIHO KÜTSAR** Võhma Keskkoolist.

II klassi agaramad kirjutajad olid Tallinna koolidest **ANDRES LOORAND** 37. keskkoolist, **SIRJELI UGARENKO** 10. keskkoolist, **IRJA KASS** 42. keskkoolist, **TARMO UUS-TALU** 44. keskkoolist, **AVE SAMBLA** 7. keskkoolist, **HANNO SIRENSKY** 2. keskkoolist ja **REET KUSOV** 20. keskkoolist; **MARGO KORV** Kohtla-Järve 1. Keskkoolist, **KAJA ANTONS**

Kilingi-Nõmme Keskkoolist, **TERJE KIIPLE** Tartu 7. Keskkoolist, **HERDIS VABAMÄE** Põlva Keskkoolist, **ERGO SALE** Märjamaa Keskkoolist ja **MARGOT TRAU** Järvakandi Keskkoolist.

III klassi tublimad kirjalapsed olid **LILIT RUMMO** 1. keskkoolist, **PILLE JÄRVILA** 32. keskkoolist ja **AIVE RAAT** 47. keskkoolist — kõik Tallinnast; **ELA MAKKAR** ning **KRISTA RAIDMA** Paide 1. Keskkoolist, **HENN ZYOROVSKI** Paide 3. Keskkoolist, **LIINA PILVET** Kilingi-Nõmme Keskkoolist, **INDREK LUURMEES** Kehra Keskkoolist, **MARGE RÜÜTEL** Rakvere 3. Keskkoolist, **TOIVO URGAS** ja **ANDRES ORGO** Vääna 8-kl. Koolist. **VÖITJAID OOTAVAD AUTASUD.**

«TÄHEKE»

VE NE KIRJANIK
VALENTIN BERESTOV

Hüvastijätt

Ma nägin, kuidas läksid laia ilma.
Sel hetkel pisarad mul tulid silma.
Eks olnud sõbrad me, eks olnud sõbrad me,
mu väike okaskera-siilike!
Peopesalt piima jõid nii naljakalt,
end lasksid puudutada kõhu alt —
su silmist siis kui naeruhelki loeks!
Ja turritada sul ei olnud moeks.

Aga uks
nüüd avatuks
jäi vähe.
Ja sa lähed,
kui võõras, ära lähed.
Pikas rohus vaevu näen sind veel,
rõõmus siilikene,
metsa poole teel.

Illustreerinud ENE PIKK

Puuladvas

Ma istun ladvaoksal suurel
ja kujutlen, et olen luurel
või kõrgel mastikorvis — jaa! —
just valmis alla hüüdma: «Maa!»
Latv kergelt õõtsub tuule käes.
Siin mitte keegi mind ei näe.
Ma olen kõigist kõrgemal.
Näen, kuulen kõik,
mis sünnib all!

Tõlkinud INGVAR LUHAÄÄR
© «Детская литература», 1974 г.

Kaval rebane

Ükskord istus rebane jõe kaldal ja mõtles: «Kuidas ma küll saaksin lõuna-
roaks ühe värske kalakese kätte?» Järsku ta nägi, et mööda jõge ujub
palk ja sellel istuvad kaks kajakat.

Rebane küsis: «Kajakad, mis te seal teete?»

«Kalu püüame.»

«Võtke mind ka kalu püüdma.»

«Hüppa peale!»

Rebane hüppaski. Palk läks ümber, kajakad lendasid minema, aga
rebane kukkus vette. Vool kandis teda mööda jõge allapoole, viis merre
välja. Kui rebane nägi, et ümberringi on ainult vesi, ütles ta: «Noh,
käpakased, hakake mulle aerudeks! Noh, saba, hakka mulle tüüriks!»

Ja näe rebane ujuski nagu paat. Käpad sõudsid justkui aerud, saba pöö-
ras siia ja sinna, siia ja sinna nagu tüür. Ainult rebane oli unustanud

sabale ütelda, et see kaldale juhiks, ja saba tüüris aina avamere
suunas.

Rebane ujus ja ujus, kallast ei kusagil. Niimoodi ujus ta päris mere kes-
kele. Ja siis ta enam ei teadnud, kuhupoole pöörata. Hüljes tuli talle
vastu, vaatas ja imestas: «Oi, rebane, kuhu sina oled ununud? Kas eksisid
ära? Nüüd sa küll enam ei jõua kaldani ujuda.»

«Ise tean, kuhu unun,» vastas rebane. «Tulin vaatama, kas on veel mere-
vetes loomi. Olen kuulnud, et teid on hoopis vähe alles jäänud.»

«Valejutt,» vastas hüljes. «Merevetes on veel palju loomi: meid, hül-
geid, ja merihobuseid ja vaalu.»

«Kas tõesti?» imestas rebane. «Kuni ise näinud ei ole, ei taha hästi
uskuda. Hei, loomad, tõuske õige kõik meresügavusest pinnale ja seadke
end ritta. Hakkan teid kokku lugema.»

Siis tõusidki pinnale kõik hülged, merihobused ja vaalad ning heitsid
üksteise kõrvale ritta. Rida sai pikk — kaldani välja. Aga rebane jooksis
mööda loomade selgi nagu mööda silda. Jooksis ja luges: «Üks hüljes,
kaks hüljest, kolm hüljest . . . Üks merihobu, kaks merihobust, kolm meri-
hobust . . . Üks vaal, kaks vaala, kolm vaala . . .»

Niimoodi jooksiski rebane kaldani. Hüppas kuivale ja hüüdis hülgele:
«Hüljes, sa rääkisid õigust! Teid, rumalaid loomi, on meres veel tõesti
palju. Teist võiks üle terve mere silla ehitada. Noh, aga nüüd ujuge,
kuhu tahate, mina puhkan.»

Mereloomad ujusid minema. Rebane võttis kasuka seljast ja riputas põõ-
sale kuivama, aga saba pani kivile — las taheneb.

Vene keelest tõlkinud AGNES JÜRGENS

Hääle kaotanud karukell

Koiduga koos ärkas aasal pisike karune karukell, silm veel magusast unest hell. Sirutas ja ringutas, tahtis siis oma kellukese tili-sema panna, aga oh hädal kuidas ta ka pingutas, mingit kõla kell ei anna. Tumm mis tumml «Oi-oi-oi,» mõtles karukell, «süüdi on siin mesimumm Summsumm, see paks pörisev sell. Tema tustiski mu tolmukad segi. No miks ta, üleannetu, seda küll tegi?»

Ka teised lilled ajasid silmad lahti, ja kibekähku küsima-pärima, mis nüüd on lahti.

«Miks sa meid õigel ajal ei äratanud? Milles on asi?»

Aga pisike karukell kehitas vaid õlgu ja jäi vastuse võlgu.

Sealsamas ussikeel kohe jutu lahti lasi, et karukellal on kadunud kõra ja et ta kuljuses on hiiglasuur mõra ja et nüüdsest peale saab ta teha ainult karedat trummipõra...

Kõik olid nõutud. Arutati nii ja naa, aga kuhugi välja ei jõutud. Väriheinad väristasid päid ja soovitasid rohte häid. Aga kasu polnud sellest karvaväärteki ning karukell ei saanud teha ainumat häältki.

Siis aga, nii umbes keskhommiku paiku, külastas päike neid paiku. Ja et ta aasal mingisugust

Illustreerinud VALLI HURT

rahatust märkas, temas kohe ka uudishimu ärkas. Ta laskis endale jutustada kogu loo, naeris ja sõnas:

«Noo-nool Ära sa, karukell, siis kohe verest ära löö. Minu käes on kellaparandus minuti töö.»

Seepeale pööras karukell päikese poole oma pale, mis oli üsna nutune ja hale, ning eks see päike siis veidike seal näpitses. Ning kus siis läks lahti äkitselt üks igavene kilin ja kõlin, üks pilin ja palin, üks trilin ja tralin, nõnda et

rõkkas ja kajas aas ning eemalt vastu lajas laas. Rõõmust löid kaasa kõik kellad ja kurinad, lisaks kuuldus veel säutsumist ja tiivavurinat. Lendas kõra peale kohale ka karvapüks-mesimumm Summsumm. Aga üle sellest vägevast kärast tilises karukell rõõmu pärast:

«Võta meft, mesimumm, palju sul vaja, ainult ära sa, Summsumm, enam tolmukaid segi ajal»

Taevas muheles aga kellasseppmeister, rõõmu oli temal ja rõõmu oli teistel.

KAUNIS

KULD KING

Taimeriigis on üks kuninglik suguvõsa — orhideed ehk käpad. Kui räägime orhideedest, kerkib silme ette ikka kauge lõunamaa. Ja õige ka, sest suursugusemad ja ilusamad selle suguvõsa liikmed suudavad kasvada vaid soojas ja niiskes troopikas. Seal on nad oma õite muinasjutulise värvi ja kujuga tõeliseks looduse imeks. Meie jahedal kodumaal võime troopilisi orhideesid imetleda botaanikaaedades.

Ei maksa aga sugugi imestada, kui suvel Eestimaal kohtate taimi, mis sarnanevad pildiraamatutes või botaanikaaias nähtud orhideedega. Tegelikult kasvabki neid taimi peaaegu kõikjal, ainult väga kaugel põhjas ja kõrbetes mitte. Meie orhideed on palju väiksemad. Rahvas on taimele ka suupärasema nime leidnud — käpp. Selleks annab põhjust tema maa-alune osa, mis sageli meenutab inimese kätt.

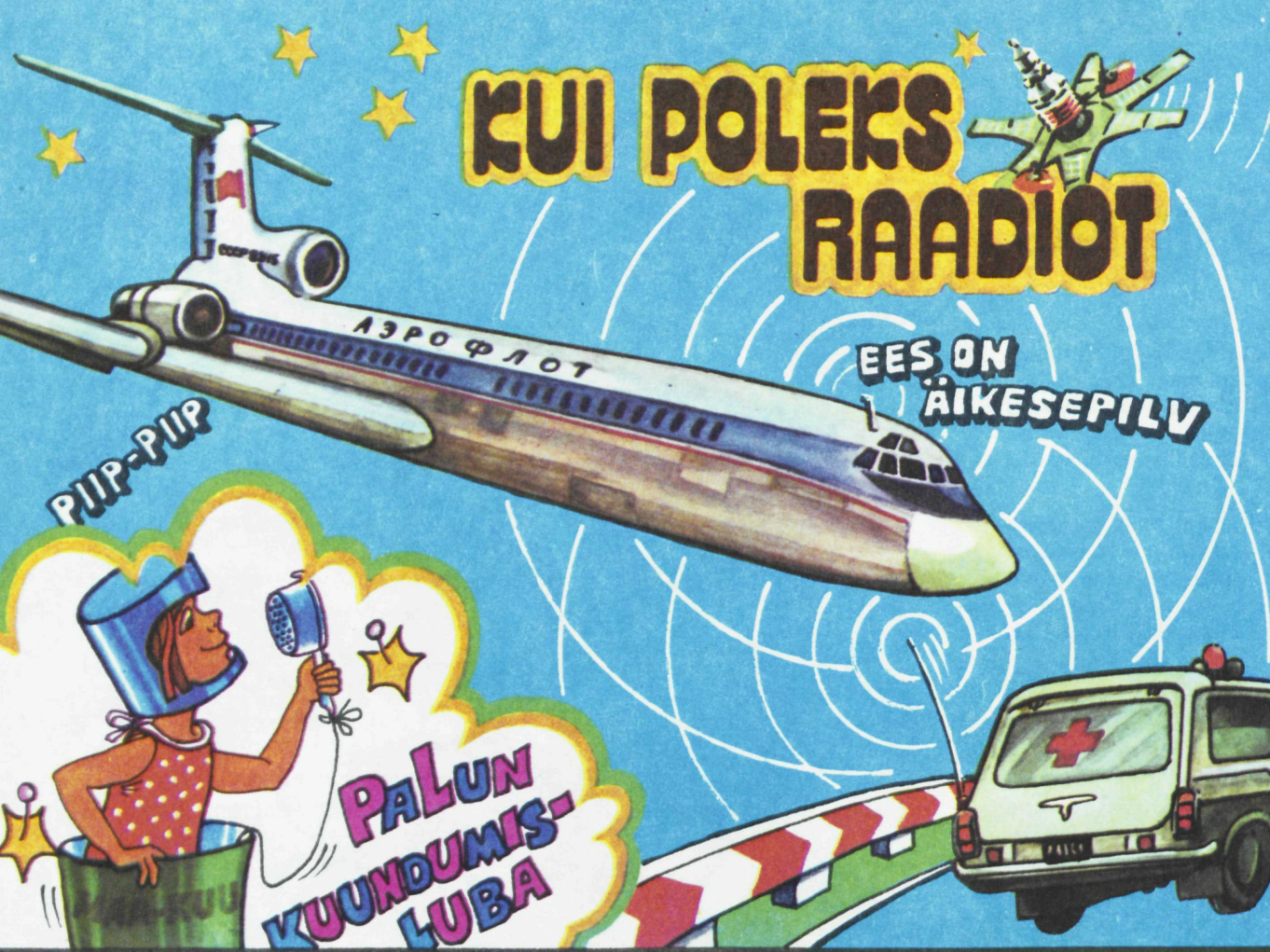
Paljud meie käppadest on haruldased ja looduskaitse alla võetud. Üks selliseid on ka kuldking, millest küll keegi ükskõiksena mööda ei lähe. Kummalise kujuga õis võib mõnele naeruvirvegi suule tuua — ennäe, milline looduse vemp. Roheliste lehtedega varre otsas seisab just nagu Tuhkatriinu muinasjutust pärit kuldne kingake, neli punakaspruuni paela kannal küljes. Rahvasuu on sellele kaunile kingale teisigi nimesid andnud: nukupätt, käoking, kuku-linnupastel, püüpastel. Enamasti kannab vars vaid üht sellist õit, vahel võib neid olla ka kaks või kolm. Lehed on lihtsad, kujult veidi tulbilehtede moodi, kuid palju õrnemad. Kuldseid kingakesi leiab juunis ja juulis, siis taimed õitsevad. Mitu nädalat kaunistavad nad meie metsi ja puisniite.

Kuldkinga õis on kaval lõks putukatele. Putukat meelitab ligi õie ere värv ja lõhn. Ta lendab kinga servale ja kukub sisse. Välja sama teed kaudu enam ei pääse, sest kingakese sisepind on libe ja kaardus. Välja pääseb putukas pisikese avause kaudu, kuid tahes-tahtmata tuleb ennast õietolmuga määrada. Kuna putukarahvas on vilets õppima, siis kordub järgmisel õiel sama lugu. Nii kannab putukas õietolmu ühelt kingakeselt teisele. See on taimele väga vajalik, sest tolmeldatud õie asemele kasvab väikest kurki meenutav vili, mis valminuna lõhkeb. Tuul kannab laiali sadu imekergeid seemneid. Selleks aga, et mullale langenud seeme idanema hakkaks, peab ta seal kohtama abimeest — tillukest mullas elavat seenekest. Kui seeme kukub kohta, kus silmale nähtamatut seenekest parasjagu ei ole, uut taimet ei kasva. Seenekese leidnud seemnest areneb uus taim. Kulub umbes viisteist aastat kuni taim jõuab täisikka ja võib lahti lüüa oma esimese õie. Kord õitsema hakanud, ehib ta end aastakümneid ühtejärge. Teisedki käpad kasvavad väga aeglaselt. Seenekesed, milliseid nad kõik vajavad, on vaid harva abivalmilt ootamas. Ka igasugusel mullal ei suuda need hellikud kasvada. Seepärast, et meie kaunitaride käsi ikka hästi käiks, hoidume neid murdmast.

UVE TÄHEMAA

KUI POLEKS RAADIOT

Igas laevas ja allveelaevas, igas lennukis ja kosmoselaevas on raadio. Raadio on ka kiirabi- ja tuletõrjeautos, miilitsa- ja gaasiavariiautos. Raadio on igas sadamas ja lennujaamas, kiirabijaamas ja tuletõrjede-
depos. Need raadiod erinevad raadioaparaatidest, mis meil kodus on. Neid kasutatakse ainult teadete edasiandmiseks ja vastuvõtmiseks. Sellise raadio kasutamisest ka meie tänane lugu.

Kui laevaga peaks kaugel merel õnnetus juhtuma, teatatakse sellest raadio teel teistele laevadele, millised kohe hädalisele appi tõttavad.

Kui tuletõrjeauto kihutab tulekahjukohale ja selgub, et ka inimesed on viga saanud, kutsutakse raadio abil kiirabi. Kui väljas on tihe udu ja rongijuht ei näe, missugune tuli põleb, aitab tedagi raadio. Jaamast teatatakse talle raadio teel, et põleb roheline ning võib edasi sõita. Näiteid raadiost kui inimese heast abilisest tead sa kindlasti veel palju-palju.

Mis küll siis juhtuks, kui ühel päeval kõik raadiod kogu maakeral vaiksiks, rikki läheksid!

Kas me tuleksime toime ilma raadiota!

**PALUN
KUUNDMIS-
LUBA**

ARVA ÄRA! ARVA

A	A	I	J	N	U	P	E						
A	U	I	A	U	L	I	O	S	I	A	I	Ä	
E	L	R	U	H	B	U	R	D	L	K	L	G	
N	G	O	I	S	U	S	A	A	N	E	E	E	A

Leia puuduvad tähed sellest reast
A A D I I J K K
L L N R S T V Ä

Kui tähed on õigesse kohta pandud, saad esimesest reast vasakult paremale teada veel ühe tähtsa päeva sellel kuul.

Kui kirjutad igasse ritta pildil kujutatud kevadlille nimetuse, saad püstreast teada, mis püha tähistatakse maikuus.

Kas sa tunnud meie linnu! Mõistatuses on antud iga linna nime esimene täht. Kirjuta nimi täielikult.

Kohe satuksid hätta ilmaennustajad. Kosmoses tiirlevad aparaadid, mis raadio abil teatavad Maale, kus on pilved, kus sajab, kus paistab päike. Ilmajaama töötajad saavad raadiosignaalide abil teada, kas ilm läheb külmemaks või soojemaks, kas tuleb päike või pilved, tuul või tuulevaikus. Ilma raadioti nad aga ilma täpselt ennustada ei oska. Ja kui oskaksid, ei oleks võimalik seda kellelegi teatada.

Lendur ei saa teada, et läheneb suur äikesepilv. Mis teha! Läbi äikesepilve sõitmine on ohtlik, sest väik võib lennukisse lüüa. Äikesepilv võib olla ka lennuvälja kohal ja ei saa maanduda. Peab minema mõnele teisele lennuväljale. Aga kuhu! Küsida ju ei saa, kui raadio on rikkis.

Oled ehk märganud, et kui vätku lööb ja müristab, tõuseb tuul. Tuul võib nii tugevaks minna, et ajab mere möllama. Kalurid jäävad merele. Nad ju ei teadnud, et tuleb torm, et peab tormivarju sõitma.

Ka siin aitab meid raadio. Ta on vajalik kiireks ühendusepidamiseks maal, merel ja õhus.

JOHANNES PIRITA

Illustreerinud KALLE SUITS

Esikaanel SILVI VÄLJALI joonistus «Ära puutul!»

Детский журнал ЦК ЛКСМ Эстонии и Советского Пионерского Организация Эстонской ССР «Тэхне» («Звездочка»). На эстонском языке. Выходит один раз в месяц. Типография Издательства ЦК КП Эстонии. Таллин, 200090, Пярну маantee, 67-а. Адрес редакции: ЭССР, Таллин, 200 101, Пярну маantee, 67-а. Цена 15 коп. Объем 2 печ. листа. Заказ № 1150. Тираж 71 000.

ELKNU Keskkomitee ja ENSV Pioneeriorganisatsiooni Nõukogu lasteajakiri «Täheke» nr. 5 — 1978. Ajakiri asutatud jaanuaris 1960, ilmub kord kuus. EKP Keskkomitee Kirjastus. Toimetuse aadress: Tallinn 200 101, Pärnu mnt. 67-a. Toimetus käsikirju ei tagasta.

Kolleegium: E. Haamer, V. Kolka, E. Mardi (peatoimetaja), H. Mänd, A. Piirma, H. Rattiste. Telefonid: peatoimetaja E. Mardi 681-495, vastutav sekretär J. Pirita 681-497, vanemtoimetaja J. Rannap 681-497, kunstiline toimetaja E. Pikk 681-400, toimetaja E. Rebane 681-496, toimetaja A. Jürgens 681-538, sekretär H. Väli 681-400.

Laduda antud 3. IV 1978. Trükkida antud 20. IV 1978. Trükkijary 71 000. Ofsetpaber nr. 1 60x90/8. Trükipoognaid 2. Arvestuspoognaid 2,65 MB-02796. Tellimise nr. 1150. EKP Keskkomitee Kirjastuse trükkikoda. Tallinn 200 090, Pärnu mnt. 67-a.

Mõistatus on lahendatud siis, kui ühest reast ülevalt alla saad teada Eesti suurema linna nimetuse.

1	K					1				K
2		K				2				K
3			K			3			K	
4				K		4	K			
5					K	5	K			

1. aastaaeg	1. okaspuu
2. pidulik koosolek	2. kirjavahemärk
3. jook	3. palli löömise vahend
4. hea	4. teadmiste proov
5. koolitarve	5. tüdrukü nimi

ARVA ÄRA! ARVA

OLIVIA SAAR

Kui palju palle!

KUI PALJU ÕHKÕRNU ÕHUPALLE!

Kollaseid palle koidutaevas,

lõbusaid palle lõunataevas,

ilusaid palle idataevas,

eredaid palle ehataevas.

Kui palju silmi!

KUI PALJU SÄRAVAID SILMI

NEID PALLE SAATMAS!

Metsade tagant,

merede tagant,

kaugete võoraste mandrite tagant

tõusid laste kätest taevasse

õhkõrnad õhupallid.

KUI PALJU PALLE! KUI PALJU KÄSI! KUI PALJU SILMI!

